

با صدور کارت هوشمند برای معلولان زنجان، این افراد می‌توانند در تمام کشورها بدون ارائه گواهی از خدمات سازمان‌های مرتبط با حوزه معلولان استفاده کنند. به گفته سلمان حسینی، مدیرکل بهزیستی استان زنجان، برای تمام معلولان تحت پوشش بهزیستی در استان، کارت هوشمند ویژه صادر شده و افراد معلول می‌توانند با استفاده از آن در تمام کشورها، بدون ارائه گواهی، از خدمات سازمان‌های مرتبط با

ایران
IRAN

۱۴

یکشنبه ۲ مرداد ۱۴۰۱ شماره ۶۲۴۷

1 11 11 1 11

حدود ۲۰ سال پیش و در دهه ۸۰
وقتی خط راه آهن ارومیه - مراغه
به طول ۱۸۵ کیلومتر به

ترانزیت بیش از ۲۶ درصد کالاهای صادراتی و ۶۸ درصد کالاهای وارداتی جاده‌ای را بر عهده دارد و رانداندازی این خطوط می‌تواند بخش اعظمی از جابه‌جایی کالاهای با سرعت و هزینه کمتری بر عهده بگیرد. متأسفانه بعد از گذشت ۶۸ سال، به دلیل فرسودگی قطار و واگن‌های راه‌آهن ارومیه - مراغه، مردم استقبال چندانی از این امکانات اقامتی و رفاهی نمی‌کنند. اما خبر خوب این‌که در جریان سفر اخیر رئیس‌جمهور و هیأت دولت به آذربایجان غربی اعتباری بالغ بر ۴۰۰۰ میلیارد ریال برای تکمیل ایستگاه‌ها، سکوهای بارگیری، ایستگاه‌های سوختگیری و تکمیل مسیر راه‌آهن ارومیه به مراغه تخصیص یافته‌است؛ اقدامی که اگر در حد حرف باقی نماندند فردا روشنی را برای استانی مردم مریز قوه دارد. در همین رابطه مدیرکل راه و شهرسازی آذربایجان غربی بیان این‌که با توجه و توسعه این بخش حمل و نقل ریلی افزایش و کاهش تلفات جاده‌ای را شاهد خواهیم بود، می‌گوید: «تیرساخت‌ها و ظرفیت‌های باری راه‌آهن ارومیه تکمیل نشده‌است. نبود سکوهای بارگیری و تخلیه از مهم‌ترین موضوعات است؛ دیگر موضوع هم نبود ایستگاه سوختگیری در ایستگاه راه‌آهن ارومیه است و قطار باید در مراغه دساعت توقف داشته باشد». سید محمود حسینی، مدیرکل راه و شهرسازی آذربایجان غربی در این باره می‌گوید: «امروز راه‌آهن ارومیه در حوزه مسافربری هیچ‌گونه توجیه اقتصادی ندارد و تیرساخت‌ها و ظرفیت‌های باری آن تکمیل نشده‌است. گفت: مجموعه راه و شهرسازی اقدامات زیادی در راستای گسترش شبکه حمل و نقلی و پیشرفت و توسعه استان انجام داده‌است اما همچنان برای معتمدین کم‌توانمندی و تلاش‌های متفاوت برای ارتقای وضعیت موجود هستیم. به گفته این مسئول، جذب سرمایه‌گذار و افزایش تعداد قطارهای ایستگاه راه‌آهن ارومیه از اولویت برنامه‌های اجرایی شورای هماهنگی راه و شهرسازی آذربایجان غربی است. ناگفته نماند استان‌های آذربایجان غربی و شرقی، ایلام، اردبیل، کردستان، کرمانشاه، لرستان و همدان به دلیل شرایط جغرافیایی و هم‌مرز بودن با کشورهای ترکیه، عراق، جمهوری آذربایجان و ارمنستان در مسیرهای طلایی قرار دارند و می‌توانند رونق اقتصادی کشور را به همراه داشته باشند.

کارشناسانی که ما با آنها به گفت و گو نشستیم معتقدند می‌توان دوباره قنات‌ها را احیا و با احیای آنها مشکل بحران آب این سرزمین را برطرف کرد. در همین راستا نهضتی هم در برخی مناطق استان‌های گرم و خشک مثل کرمان و خراسان و فارس و استان مرکزی راه افتاده و قنات‌ها یکی یکی در حال احیا شدن هستند. محمد درویش و امید فیروزدی که کارشناسان حوزه آب و محیط زیست هر دو در گفت و گو با ما روندی را یادآوری کردند، بخشی قنات‌ها انگشت گذاشته و گفته‌اند برای نجات این سرزمین از بحران بی‌آبی چاره‌ای جز احیای قنات‌ها نیست. این سرزمین از طریق قنات‌ها زنده می‌ماند.

محمد درویش، دبیر کرسی محیط زیست یونسکو به ما می‌گوید: فئات‌ها تجربه‌ای هستند که توانمندی خود را تا مین آب مورد نیاز از یک سو و جلوگیری از سیل خیزی و آسیب‌های ناشی از آن در این سرزمین

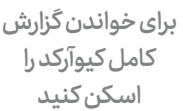
دست به دامان قنات

امید فروردین از کارشناسان حوزه آب و قنات است که طی ۱۸ سال گذشته روی فعال سازی ۳۰۰ رشته قنات کار کرده که ۵۵ درصد از این قنات ها کلاً از حیران ارتفاع بهره‌ری خارج شده بودند و پس از مرمت و احیای دوباره آب و حیات در آنها جاری شده است. این کارشناسان به ما می‌گوید قنات‌ها به نایاب‌های صرفاً تزیینی نیستند که امروز فقط بهره‌وری میراثی و گردشگری داشته باشند و هر کدام از آنها که به درستی مرمت شوند، دوباره در آنها آب جاری می‌شود. فروردین این راه‌م اضافه می‌کند که راه نجات سرزمین ما از خشکسالی، با ریگشت به دامان قنات است و ما چاره‌ای نداریم جز این که به زودی به سمت استحصال آب از طریق قنات و بهره‌گیری از آن

برای تولیدات کشاورزی و دامی برگردیم. این کارشناس هم معتقد است حجم آن که از طریق قنات ازل زمین خارج می‌شود، بسیار کمتر از آنی است که از طریق پمپاژ چاه‌های عمیق بیرون می‌آید، اما باید از همان آب اندک قنات، حداکثر بهره‌وری و استفاده را برای رفع نیازهای کشور برد که البته این امر با به کارگیری روش‌های نوین تولید در گلخانه‌های صنعتی امکان پذیر خواهد بود. افزودنی دیگر این گونه می‌توان قنات قنات را از نظر زمین و مرمت و فعال و وارد چرخه بهره‌وری کرد و از نظر سازه‌ای و مهندسی هیچ‌گونه مشکلی در این مسیر نیست، اما سه عامل قنات‌های ایران را به سمت انزوای مرگ سوق

برای انجام این کار، ابتدا باید مشخصات کلی پروژه را تعیین کرد. این شامل تعیین محدوده کار، تعیین منابع و تعیین زمانبندی کار است. سپس باید یک برنامه عملیاتی تهیه کرد که شامل تعیین وظایف، تعیین مسئولان و تعیین زمانبندی کار است. در نهایت، باید یک سیستم نظارت و کنترل تهیه کرد که شامل تعیین شاخصهای عملکرد، تعیین روشهای اندازه‌گیری و تعیین روشهای گزارش‌دهی است.

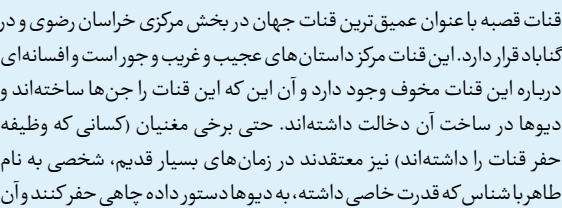
که در نظام قنات پیش بینی شده بود و خرج مرمت قنات (که بسیار هزینه بر است) از چه طریق تأمین شود، حال آن که امروز این نظام اجرایی شود و وقتی هزینه‌ای در کار نباشد، قنات خود به خود تخریب و نابود می‌شود. فروردین می‌گوید اگر وزارتخانه جهاد کشاورزی به جای صرف بودجه برای آبیاری تحت فشار، بودجه‌ای برای تأسیس گلخانه‌های مدرن تخصیص دهد، و از طرفی آب این گلخانه‌ها را از قنات تأمین کند، نه از چاه‌های عمیق و پیرانگر، در بازه‌ای کوتاه هم شاهد افزایش تولید خواهیم بود و هم سفره‌های آب زیرزمینی احیا خواهند شد.

ایران ۱

را بسیار عمیق نمایند. براساس داستان معروف که حتی ۱۲ رخ در شاهنامه شاعر

را براسمیر عقیق نامیدند. براساس داستان معروف که حتی از ۱۲ رخ در شاهنامه شاعر فقید، فردوسی نقل شده است، این قنات که در شهر گناباد است، وجودش به قبل از پادشاهی کیخسرو می‌رسد. گذشته از برخی داستان‌های اساطوره‌ای و تاریخی، سفال‌های جمع‌آوری شده از کنار دهانه چاه‌های اصلی، قدمت این قنات عجیب به دوره هخامنشی و پادشاهی هخامنشیان برهه زده است. در مجموع در خصوص این قنات باید گفت که همانند بسیاری از قنات‌ها و مکان‌های دیگری همچون دریاچه تخت سلیمان و بسیاری از مکان‌های دیگر از این دست اصالتی‌تان به درستی به پیشینه و سرگذشت آن‌هایی بر دایکی از آفرادی که این سوال را داشت و سالی‌های زیادی از عمر خود را صرف پژوهش در مورد قنات گناباد کرده است، پژوهشگری را فراموش به نام هانری گوبلی است که قنات به نام قنات فجی برای دستیابی به آن، در توصیف مواجهه‌اش با قنات قصبه با زان تمجید و تعجبی را مژگان از این قنات به عنوان بنایی عجیب و البته مهندسی ساز یادی کند. از نظر وی این قنات را که اصولی‌ترین قنات جهان است افرادی ساخته‌اند که نیرویی فوق‌العاده بشری داشته‌اند در بهات باید بگویم که این قنات عجیب، قناتی که با ووفقی این عجیب‌تر و قدیم‌تر از ۲۵۰۰ تا ۲۷۰۰ ساله است، همچنین این قنات دارای دودان زیرزمینی به طول ۱۲ کیلومتر و چاه‌های عمیق است که عمق برخی از آن‌ها به ۳۰۰ متر می‌رسد.

فئات قصبه با عنوان عمیق ترین فئات جهان در بخش مرکزی خراسان رضوی و در
 ثناباد قرار دارد. این فئات مرکز داستان های عجیب و غریب و جوارست و افسانه ای
 درباره این فئات مخوف وجود دارد و آن این فئات را جن ها ساخته اند و
 دیوها و ساخن آن دلالث داشته اند. حتی برخی مغنیان (کسانی که وظیفه
 حاضر خفنا را داشته اند) نیز معتقدند در زمان های بسیار قدیم، شخصی به نام
 طاهر باشناس که قدرت خاصی داشته، به دیوها دستور داده جایی حرف کنده آن

[illegible]

همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

	۳					۹			۵		۱		۳					۲					
۹				۲	۸			۷		۹			۱				۳	۹			۷		
			۸	۴			۶							۲	۴			۳					
	۷			۸		۵								۵			۲		۴				
	۶			۲		۳		۸							۶		۸		۳		۷		
			۳		۱		۶								۳		۹				۸		
			۲			۹	۱								۵			۸	۷				
۵				۶	۳									۸			۳	۶					۲
	۹						۴							۷					۱				

ایران ۲

آبدهی می‌کند. شاخه شور در بالادست بیشتر میزان آبدهی خود را دارد که حدود ۵ لیتر در ثانیه است. این در حالی است که کمتر از ۵ سال پیش، میزان آبدهی فئات رازج ریز، بیش از ۱۵ لیتر در ثانیه بود. جفر جاهای بی‌رویه، ساختمان سازی در حریم فئات، تنگست و هدایت فاضلاب ها به درون فئات و ... از علل کاهش آبدهی فئات رازج شده‌اند و معجزه تاریخی یزد را روی مرگ کشانده‌اند.

مقاتان فعلی فئات رازج ۱۰ نفر هستند و حدود ۸۰۰ خانوار از آب این فئات برای کشاورزی استفاده می‌کنند. در حال حاضر حدود ۴۰ هکتار توسط این فئات آبیاری می‌شود.

طولانی‌ترین قنات جهان در قلب شهر یزد قرار دارد. این قنات نمادی از
 اوج هنرمندی و سختکوشی مردمان دیار یزد برای حفظ حیات در دل کویر
 ایران است.

مطابق با نوشته‌های تاریخی، سال ساخت قنات زارچ به حدود سال ۱۳۰۰ میلادی بازمی‌گردد. یعنی بیش از ۷۰۰ سال از عمر قنات زارچ می‌گذرد. طبق برخی دیگر از اسناد قدیم قدمت طولانی‌ترین قنات جهان به بیش از ۲ هزار سال هم می‌رسد. سپس از بهره‌برداری‌های اولیه از قنات زارچ بزرگ، بعد از ورود اسلام به ایران، مسجد جامع شهر یزد در کنار این قنات احداث می‌شود. پس از ساخت مسجد جامع یزد، چند میله از چاه‌های قنات زارچ در کنار مسجد جامع یزد قرار می‌گیرد تا علاوه بر استفاده برای آب‌نبار وسیع زیر مسجد، نمازگزاران نیز برای وضو و غیره از آن استفاده کنند. نکته جالب این‌که این پایاب از قنات زارچ هنوز هم قابل استفاده است.

قنات زارچ یزد، از حوالی شهرستان فهرج آغاز می‌شود و با عبور از روستاهای دهنو و اکرمیه وارد شهر یزد می‌شود. این قنات پس از طی محله‌های کنواگون یزد همچون محله میدان امیرچخماق یزد و همچنین مسجد جامع یزد، از این شهر خارج شده و به طرف راز چ ادامه مسیر می‌دهد. طول قنات زارچ به بیش از ۸۰ کیلومتر می‌رسد. این نیاک منحصر به فرد در مورد قنات زارچ یزد این که در مسیر این قنات بیش از ۲۰۰۰ حلقه چاه احداث شده که نه تنها در سطح ایران بلکه در سطح جهانی بی‌نظیر است.

این قنات سه شاخه دارد. شاخه‌های شیرین و ابراهیم خویذکی به طور کامل خشک شده‌اند. در حال حاضر تنها شاخه شور فعال است و حدود ۷۲ کیلومتر